

Näringsutskottets yttrande

1997/98:NU1y

Utgiftsramar för Energi och Näringsliv (utgiftsområdena 21 och 24)

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett näringsutskottet tillfälle att avge yttrande över budgetpropositionen för år 1998 (prop. 1997/98:1) jämte motioner, såvitt avser den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 1998, utgifternas fördelning på utgiftsområden och beräkningen av statsinkomsterna, låneramar m.m. i de delar som berör näringsutskottets beredningsområde.

Propositionen

Näringsutskottet behandlar i detta yttrande följande förslag till riksdagsbeslut:

såvitt avser den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 1998

4. (delvis) att riksdagen beslutar om fördelning av utgifterna för budgetåret 1998 på utgiftsområden i enlighet med vad regeringen anför (avsnitt 4.5.3, tabell 4.10),

5. (delvis) att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för budgetåren 1999 och 2000 som riktlinjer för regeringens budgetarbete (avsnitt 4.5.3, tabell 4.10).

Motionerna

De motioner som behandlas här är följande:

1997/98:Fi206 av Carl Bildt m.fl. (m) såvitt gäller yrkandena att riksdagen

4. (delvis) beslutar om fördelning av utgifterna för budgetåret 1998 på utgiftsområden i enlighet med vad som anförts i motionen (avsnitt 5.6),

5. (delvis) godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för budgetåren 1999 och 2000 som riktlinjer för regeringens budgetarbete i enlighet med vad som anförts i motionen (avsnitt 5.6).

1997/98:Fi212 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) såvitt gäller yrkandena att riksdagen

3. (delvis) för budgetåret 1998 beslutar om fördelning av utgifterna på utgiftsområden enligt vad som anförts i motionen (tabell A),

4. (delvis) för budgetåren 1999 och 2000 godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden som riktlinjer för regeringens budgetarbete enligt vad som anförts i motionen (tabell A).

1997/98:Fi215 av Alf Svensson m.fl. (kd) såvitt gäller yrkandena att riksdagen med avslag på regeringens förslag

2. (delvis) beslutar om fördelning av utgifterna för budgetåret 1998 på utgiftsområden i enlighet med vad i motionen anförts (avsnitt 7, tabell 7),

3. (delvis) godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för budgetåren 1999 och 2000 som riktlinjer för regeringens arbete i enlighet med motionen (tabell 7).

1997/98:Fi218 av Olof Johansson m.fl. (c) såvitt gäller yrkandet 2 (delvis) att riksdagen för budgetåret 1998 beslutar om fördelning av utgifterna på utgiftsområden i enlighet med förslagen i proposition 1997/98:1.

1997/98:Fi219 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) såvitt gäller yrkandena att riksdagen

19. (delvis) beslutar om fördelning av utgifterna för budgetåret 1998 på utgiftsområden i enlighet med vad som anförts i motionen (tabell 2),

20. (delvis) godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för budgetåren 1999 och 2000 som riktlinjer för regeringens budgetarbete (tabell 2).

1997/98:Fi220 av Johan Lönnroth m.fl. (v) såvitt gäller yrkandet 4 (delvis) att riksdagen med avslag på regeringens förslag godkänner den fördelning av de statliga utgifterna på utgiftsområden för 1998 som anförts i motionen (tabell 1).

Näringsutskottet

Inledning

Riksdagen beslöt våren 1997 – som riktlinjer för regeringens budgetarbete – att godkänna den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden åren 1998–2000 som redovisades i den ekonomiska vårpropositionen (prop. 1996/97:150, bet. FiU20). Näringsutskottet bereder ärenden om anslag inom utgiftsområdena 21 och 24. För utgiftsområde 21 Energi angavs utgiftsramen för år 1998 till 1 569 miljoner kronor, för år 1999 till 1 812 miljoner kronor och för år 2000 till 1 490 miljoner kronor. För utgiftsområdet 24 Näringsliv var utgiftsramen 2 572 miljoner kronor för år 1998, 2 555 miljoner kronor för år 1999 och 2 602 miljoner kronor för år 2000.

Utgiftsområde 21 Energi

Propositionen

Utgiftsområdet omfattar insatser för omställning och utveckling av energisystemet samt insatser för att främja utvecklingen av effektiva energimarknader och en god försörjningsberedskap.

De viktigaste målen inom utgiftsområdet är följande:

- att på kort och lång sikt trygga tillgången till energi på med omvärlden konkurrenskraftiga villkor för att främja en god ekonomisk och social utveckling i Sverige,
- att skapa villkor för en effektiv energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat,
- att underlätta omställningen till ett ekologiskt uthålligt samhälle.

Inom utgiftsområdet prioriteras under år 1998 det energipolitiska program för omställningen av det svenska energisystemet som beslutats av riksdagen (prop. 1996/97:84, bet. NU12). Detta program omfattar totalt ca 9 miljarder kronor och avser tiden fram t.o.m. år 2004. Programmet innefattar åtgärder som syftar till att på ett kostnadseffektivt sätt minska användningen av el för uppvärmning, utnyttja det befintliga elsystemet effektivare och öka tillförseln av el och värme från förnybara energikällor. Särskilda åtgärder planeras för att utveckla el- och värmeförsörjningen i Sydsverige. Energipolitiska insatser på klimatområdet planeras. En ny central energimyndighet skall inrättas den 1 januari 1998. Besparingsåtgärder inom utgiftsområdet skall genomföras, i enlighet med vad som angavs i vårpropositionen (prop. 1996/97:150).

Ramen för utgiftsområdet föreslås för år 1998 till 1 583 miljoner kronor. För år 1999 beräknas ramen till 1 842 miljoner kronor och för år 2000 till 1 603 miljoner kronor. En sammanställning av regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar finns i bilaga 1. Regeringens förslag till fördelning av ramen för år 1998 på olika anslag framgår av bilaga 2.

Motionerna

Regeringens förslag till femårigt omställningsprogram med stöd till investeringar på energiområdet är betingat av den förtida avvecklingen av kärnkraften och bör inte genomföras, anför det i motion 1997/98:Fi206 (m). Även anslaget för energipolitiska åtgärder i Sydsverige och skapandet av en ny energimyndighet avvisas. Vidare föreslås i motionen att 15 miljoner kronor avsedda för energiforskning skall föras från utgiftsområdet till Naturvetenskapliga forskningsrådet (utgiftsområde 16). Härutöver skall ca 40 miljoner kronor överföras från utgiftsområdet till utgiftsområde 24 Näringsliv för att Närings- och teknikutvecklingsverkets (NUTEK:s) energienhet skall kunna kvarstå. Sammantaget föreslås i motionen en minskning av utgiftsramen med 956 miljoner kronor för år 1998, med 1 028 miljoner kronor för år 1999 och med 981 miljoner kronor för år 2000. Hur minskningen för år 1998 skall fördelas på olika anslag framgår av bilaga 2, där uppgifterna hämtats från den här aktuella motionen.

I och med energiuppgörelsen våren 1997 mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet och Vänsterpartiet skrivs ett nytt kapitel i den svenska energipolitiken, sägs det i motion 1997/98:Fi218 (c). Omställningen av energisystemet kommer nu att påbörjas i enlighet med svenska folkets besked år 1980, heter det vidare. Den första reaktorn skall stängas före valet år 1998 och den andra före halvårsskiftet år 2001, varefter avvecklingen skall fortsätta med beslut under kommande mandatperiod. Riksdagen har ställt sig bakom förslaget

från regeringen, Centerpartiet och Vänsterpartiet avseende finansieringen av det energipolitiska programmet, konstateras det. Denna skall inledningsvis i huvudsak ske genom att befintliga reserverade medel från tidigare energiprogram dras in. Sammanfattningsvis står Centerpartiet bakom regeringens förslag till fördelning av utgifterna på utgiftsområden för år 1998.

I motion 1997/98:Fi212 (fp) föreslås sammantaget en minskning av ramen för utgiftsområdet med 863 miljoner kronor för år 1998, med 694 miljoner kronor för år 1999 och med 488 miljoner kronor för år 2000. Hur den föreslagna minskningen för år 1998 skall fördelas på olika anslag framgår av bilaga 2, där uppgifterna hämtats från yrkande 5 i kommittémotion 1997/98:Fi510 (fp), vilket hänvisats till näringsutskottet. Vid utskottsbehandlingen har företrädaren för Folkpartiet liberalerna gjort en korrigering av de i den sistnämnda motionen angivna beloppen för anslagen (B 3) Åtgärder för effektivare energianvändning och (B 5) Bidrag till Energiteknikfonden, och dessa korrigeringar har införts i tabellen i bilaga 2.

Av motion 1997/98:Fi220 (v) framgår att Vänsterpartiet står bakom regeringens förslag till ram för utgiftsområde 21 Energi för år 1998.

Miljöpartiet de grönas förslag till ökade anslag för utgiftsområdet följer förslagen från partiets energimotion våren 1997, sägs det i motion 1997/98:Fi219 (mp). Förslaget innehåller bl.a. en ökad satsning på vindkraft och solvärme samt högre belopp än vad regeringen föreslår till åtgärder för minskad elanvändning, effektivare energianvändning och introduktion av ny energiteknik. Sammantaget föreslås i motionen en ökning av utgiftsramen med 433 miljoner kronor för år 1998, med 470 miljoner kronor för år 1999 och med 455 miljoner kronor för år 2000. Hur ökningen för år 1998 skall fördelas på anslag framgår av bilaga 2, där uppgifterna hämtats från partimotion 1997/98:N283 (mp).

I enlighet med Kristdemokraternas principiella ställningstagande till energiomställningsprogrammet föreslås i motion 1997/98:Fi215 (kd) ytterligare 30 miljoner kronor per år fr.o.m. år 1998 för ökat investeringsbidrag till vindkraft och småskalig vattenkraft. Den särskilda delegationen för energiförsörjningen i Sydsverige skall avvecklas, föreslår motionärerna vidare, varför ramen för utgiftsområdet sammantaget minskar med 150 miljoner kronor åren 1998, 1999 och 2000. Fördelningen på olika anslag för år 1998 framgår av bilaga 2, där uppgifterna hämtats från kommittémotion 1997/98:N216 (kd).

Näringsutskottets ställningstagande

Riksdagen beslöt våren 1997, som tidigare redovisats, om ett energipolitiskt program för omställning av det svenska energisystemet. Det förslag till ramar för utgiftsområde 21 Energi för åren 1998–2000 som regeringen lägger fram i budgetpropositionen har detta program som utgångspunkt. Med hänvisning härtill tillstyrker näringsutskottet propositionen i aktuell del och avstyrker motionerna 1997/98:Fi206 (m), 1997/98:Fi212 (fp), 1997/98:Fi219 (mp) och 1997/98:Fi215 (kd) i berörda delar. Vad gäller kostnaderna för stängningen

av kärnkraftverket i Barsebäck, som berörs i vissa av motionerna, noterar näringsutskottet att det – av förhandlingstekniska skäl – får betraktas som en självklarhet att någon precisering inte görs.

1997/98:NU1y

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Propositionen

Utgiftsområdet omfattar näringspolitik, teknologisk infrastruktur, konkurrensfrågor, teknisk forskning och utveckling, utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande, kooperativa frågor samt konsumentfrågor.

De viktigaste målen inom utgiftsområdet är följande:

- att bidra till att stärka näringslivets tillväxt och internationella konkurrenskraft,
- att konsumenterna skall ha en stark ställning på marknaden och att deras intressen tillgodoses,
- att bidra till en långsiktigt hållbar utveckling genom att utveckla sådana konsumtions- och produktionsmönster som minskar påfrestningarna på miljön.

Inom utgiftsområdet prioriteras följande under år 1998:

- insatser för att stimulera nyetablering av företag samt expansion av främst små och medelstora företag,
- fortsatta åtgärder för att utveckla turistnäringen,
- fortsatta insatser för att främja främst små och medelstora företags export,
- konkretisering av miljömålet inom konsumentpolitiken,
- stärkande av konsumenternas ställning som marknadsaktörer i Sverige och i EU.

Besparingsåtgärder genomförs inom utgiftsområdet, i enlighet med vad som angavs i den ekonomiska vårpropositionen. Ramen för utgiftsområdet föreslås för år 1998 till 2 698 miljoner kronor. För år 1999 beräknas ramen till 2 590 miljoner kronor och för år 2000 till 2 572 miljoner kronor. En sammanställning av regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar finns i bilaga 1. Regeringens förslag till fördelning av ramen för år 1998 på olika anslag framgår av bilaga 3.

Motionerna

Sammantaget föreslås i motion 1997/98:Fi206 (m) en ökning av utgiftsramen med 139,5 miljoner kronor för vardera åren 1998, 1999 och 2000. Hur ökningen för år 1998 skall fördelas på olika anslag framgår av bilaga 3, där uppgifterna hämtats från den här aktuella motionen. Energienheten vid NUTEK bör behållas i en bantad och mer effektiv form, genom att NUTEK återfår 75 av de 108 miljoner kronor som förs över till energimyndigheten enligt regeringens förslag, anser motionärerna. De föreslår vidare att verksamheten med såddfinansiering vid NUTEK skall få ett tillskott på 3 miljoner kronor. Besparingen på anslaget för teknisk forskning och utveckling bör

avvisas, liksom besparingen på anslaget till Stiftelsen Sveriges teknisk-vetenskapliga attachéverksamhet, anför motionärerna vidare. De anser att konkurrensforskningen bör tillföras ytterligare medel och att besparingar bör göras på anslagen för kooperativ utveckling, omstrukturering av statliga företag och Konsumentverket. Vid utskottsbehandlingen har företrädarna för Moderata samlingspartiet klargjort att de ökade medel för såddfinansiering som föreslås i motionen felaktigt tagits upp under A 1-anslaget i stället för under A 2-anslaget. I bilaga 3 har korrigering gjorts för detta.

Småföretagen har en viktig roll för sysselsättning och förnyelse av näringslivet, konstateras det i motion 1997/98:Fi218 (c). Mot bakgrund av detta är det tillfredsställande att arbetsgivaravgifterna sänks ytterligare den 1 januari 1998, med inriktning främst mot de mindre företagen, anser motionärerna. De erinrar vidare om förslagen att skatten skall sänkas för fåmansföretagen och att sjuklöneperioden skall halveras. Sammanfattningsvis står Centerpartiet bakom regeringens förslag till fördelning av utgifterna på utgiftsområden för år 1998.

I motion 1997/98:Fi212 (fp) föreslås en ökning av ramen för utgiftsområdet med 118 miljoner kronor för år 1998, med 124 miljoner kronor för år 1999 och med 128 miljoner kronor för år 2000. Hur ökningen skall fördelas på olika anslag framgår av bilaga 3, där uppgifterna hämtats från kommittémotion 1997/98:N306 (fp). Vid utskottsbehandlingen har företrädaren för Folkpartiet liberalerna klargjort att den ökning av anslaget (A 2) Småföretagsutveckling som i den sistnämnda motionen tagits upp med 136 miljoner kronor bör vara 18 miljoner kronor. Dessa medel är avsedda för ökade insatser inom verksamheten med såddfinansiering. Vidare bör en ökning med 118 miljoner kronor tas upp under anslaget (A 1) NUTEK: Förvaltningskostnader. Dessa medel är avsedda för att bibehålla energienheten vid NUTEK, mot bakgrund av att Folkpartiet avvisat inrättandet av en ny energimyndighet. Dessa två korrigeringar har gjorts i bilaga 3.

Vänsterpartiet föreslår i motion 1997/98:Fi220 (v) att 350 miljoner kronor utöver regeringens förslag skall anvisas till utgiftsområde 24 Näringsliv. Hur denna ökning skall fördelas på olika anslag framgår av bilaga 3, där uppgifterna hämtats från partimotion 1997/98:N312 (v). För att åstadkomma fler företag och högre sysselsättning krävs det, enligt motionärerna, olika åtgärder på det näringspolitiska området. I motionen föreslås en satsning på entreprenörer genom ökade medel till verksamheten med såddfinansiering med 50 miljoner kronor, ökade medel till teknisk forskning och utveckling med 147,5 miljoner kronor och till turistfrämjande med 20 miljoner kronor. Vidare föreslås att ett varvsstöd skall införas för att möjliggöra för de svenska varven att konkurrera med de subventionerade varven i resten av Europa, och att ett anslag på 80 miljoner kronor skall tas upp för detta ändamål. Konsumentverket och stödet till kooperativ utveckling föreslås slutligen få ökade medel med 20 respektive 6,5 miljoner kronor.

I motion 1997/98:Fi219 (mp) föreslås en minskning av ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv med 193 miljoner kronor för år 1998, med 204 miljoner kronor för år 1999 och med 205 miljoner kronor för år 2000. Hur minskning-

en för år 1998 skall fördelas på anslag framgår av bilaga 3, där uppgifterna hämtats från partimotion 1997/98:N259 (mp). Motionärerna föreslår besparingar på bl.a. anslagen för teknisk forskning och utveckling (medel från stiftelser bör, enligt motionärerna, kunna utnyttjas i större utsträckning på detta område), rymdverksamhet, investeringsfrämjande, turistfrämjande och NUTEK:s förvaltningskostnader. I flera fall bör det vara möjligt för berörda företag och branscher att själva finansiera dessa former av stöd, anser motionärerna. Däremot menar de att stödet bör ökas till lokal kooperativ utveckling och till småföretagsutveckling – det sistnämnda bl.a. avseende verksamheten med såddfinansiering och för införande av en kvinnlig nätverkskredit.

Ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv föreslås i motion 1997/98:Fi215 (kd) ökas med 337 miljoner kronor för år 1998, med 487 miljoner kronor för år 1999 och med 787 miljoner kronor för år 2000. Hur ökningen för år 1998 fördelar sig på olika anslag framgår av bilaga 3, där uppgifterna hämtats från partimotion 1997/98:N274 (kd).

Många av framtidens arbetstillfällen kommer, om rätt politik förs, att tillkomma inom tjänstesektorn, sägs det i motionen. De trösklar som i dag motverkar en kraftig expansion på detta område måste identifieras och elimineras, anför motionärerna. De anser att utformningen av arbetsrätten är ett hinder för tillväxt, men att det främsta problemet är de mycket stora skatteki-larna som motverkar efterfrågan på tjänster i reguljära former. Hindren leder till att många arbetsuppgifter inte blir utförda eller att de utförs svart. Kristdemokraterna förordar en kraftfull satsning på den personalintensiva privata tjänstesektorn, erinras det om. Detta avses ske dels genom införande av en modell som har likhet med det s.k. ROT-avdraget, dels genom införande av en modell för hushållstjänster som med framgång praktiseras i Danmark. Det senare förslaget har budgetmässigt placerats under det här aktuella utgiftsom-rådet.

Kristdemokraterna vill vidare, i förhållande till regeringen, satsa mer på teknisk forskning, Sveriges teknisk-vetenskapliga attachéverksamhet, konkurrensforskning och såddfinansiering. Besparingar föreslås på anslagen för omstrukturering av statliga företag och för Konsumentverket. Vid utskotts-behandlingen har företrädaren för Kristdemokraterna gjort en korrigering av den i motion 1997/98:N274 (kd) angivna föreslagna ökningen av anslaget (D 1) till teknisk forskning och utveckling. Ökningen skall vara 90 miljoner kronor i stället för 110 miljoner kronor. Korrigeringen har införts i tabellen i bilaga 3.

Näringsutskottets ställningstagande

De insatser som görs inom utgiftsområde 24 Näringsliv har stor betydelse för den förnyelse av näringslivet som är nödvändig om arbetslösheten skall minska. Näringspolitiken måste härvid vara inriktad på att främja nyföretagande och tillväxt i befintliga småföretag, eftersom de små företagen har en avgörande roll för förnyelsen av näringslivet och därmed för sysselsättningen. Näringsutskottet har mot denna bakgrund förståelse för de olika förslag om ökade anslag inom utgiftsområdet som läggs fram i flera av de här aktu-

ella motionerna. Samtidigt måste en avvägning göras mot det överordnade målet att balans i de offentliga finanserna skall nås och upprätthållas. Med det anförda tillstyrker näringsutskottet de ramar för utgiftsområdet som föreslås i budgetpropositionen och avstyrker samtliga här aktuella motioner med förslag om ändrade utgiftsramar.

Stockholm den 23 oktober 1997

På näringsutskottets vägnar

Birgitta Johansson

I beslutet har deltagit: Birgitta Johansson (s), Christer Eirefelt (fp), Reynoldh Furustrand (s), Karin Falkmer (m), Sylvia Lindgren (s), Mikael Odenberg (m), Barbro Andersson (s), Kjell Ericsson (c), Marie Granlund (s), Dag Ericson (s), Lennart Beijer (v), Nils-Göran Holmqvist (s), Ola Karlsson (m), Göran Hägglund (kd), Laila Bäck (s), Sten Tolgfors (m) och Ronny Korsberg (mp).

Avvikande meningar

1. Kostnaderna för stängningen av kärnkraftverket i Barsebäck

Christer Eirefelt (fp), Karin Falkmer (m), Mikael Odenberg (m), Ola Karlsson (m), Göran Hägglund (kd) och Sten Tolgfors (m) anser att näringsutskottets ställningstagande i avsnittet om utgiftsområde 21 Energi bort ha inletts med ett avsnitt av följande lydelse:

Näringsutskottet noterar att förslagen till ramar för utgiftsområde 21 Energi tar sin utgångspunkt i det energipolitiska program för omställning av det svenska energisystemet som riksdagen beslöt om våren 1997. Utskottets ställningstagande i dessa delar redovisas längre fram i yttrandet.

Vid näringsutskottets behandling av 1997 års ekonomiska vårproposition anfördes i en avvikande mening (m, fp, kd) i utskottets yttrande (1996/97:NU8y) till finansutskottet att regeringens underlåtenhet att göra någon form av uppskattning av kostnaderna för stängningen av kärnkraftverket i Barsebäck var djupt otillfredsställande och i strid mot intentionerna bakom den nya budgetprocessen. Denna bedömning äger fortfarande sin giltighet. Som konstaterades i den avvikande meningen är det uppenbart att det energipolitiska programmet endast svarar för en mycket liten del av den budgetpåverkan som uppkommer till följd av regeringens nya energipolitik. Den stora effekten uppkommer i stället som en följd av förslaget att stänga kärnkraftverket i Barsebäck i förtid. Synpunkten att s.k. förhandlingstekniska skäl omöjliggör att kostnaderna för en sådan stängning tas in i budgeten kan näringsutskottet ha förståelse för. Detta stärker dock bara riktigheten i näringsutskottets uppfattning att den naturliga ordningen hade varit att rege-

ringen först hade förhandlat med Sydkraft AB och därefter kommit till riksdagen med förslag till beslut i frågan. Med hänvisning till det anförda anser näringsutskottet att finansutskottet bör ägna frågan om regeringens bristande kostnadsredovisning särskild uppmärksamhet.

2. Utgiftsområde 21 Energi

Karin Falkmer, Mikael Odenberg, Ola Karlsson och Sten Tolgfors (alla m) anser att den del av yttrandet – under rubriken Näringsutskottets ställningstagande i avsnittet om utgiftsområde 21 Energi – som börjar med ”Riksdagen beslöt” och slutar med ”inte görs” bort ha följande lydelse:

Förslaget till ett femårigt omställningsprogram med stöd till investeringar på energiområdet är betingat av den förtida avvecklingen av kärnkraften och bör, enligt näringsutskottets mening och i likhet med vad som anförs i motion 1997/98:Fi206 (m), inte genomföras. Detta innebär vidare att anslaget (B 9) Åtgärder för el- och värmeförsörjningen i Sydsverige kan utgå, liksom de två anslagen som avser inrättande av en ny energimyndighet (A 1 och A 2). Härutöver anser näringsutskottet att 15 miljoner kronor avsedda för energiforskning skall föras till Naturvetenskapliga forskningsrådet inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning och att ca 40 miljoner kronor skall föras från det här aktuella utgiftsområdet till utgiftsområde 24 Näringsliv för att möjliggöra fortsatt verksamhet vid NUTEK:s energienhet. Sammantaget föreslår näringsutskottet en minskning av ramen för utgiftsområde 21 Energi med 956 miljoner kronor för år 1998, med 1 028 miljoner kronor för år 1999 och med 981 miljoner kronor för år 2000. Med det anförda tillstyrks motion 1997/98:Fi206 (m) i berörd del, medan propositionen och övriga här aktuella motioner avstyrks i motsvarande delar.

3. Utgiftsområde 21 Energi

Christer Eirefelt (fp) anser att den del av yttrandet – under rubriken Näringsutskottets ställningstagande i avsnittet om utgiftsområde 21 Energi – som börjar med ”Riksdagen beslöt” och slutar med ”inte görs” bort ha följande lydelse:

Näringsutskottet anser – i likhet med vad som anförs i motion 1997/98:Fi212 (fp) – att ramen för utgiftsområde 21 Energi bör minskas med 863 miljoner kronor för år 1998, med 694 miljoner kronor för år 1999 och med 488 miljoner kronor för år 2000. Enligt näringsutskottets mening bör någon snabbstängning av kärnkraftverket i Barsebäck inte komma i fråga. Mot denna bakgrund bör det beslutade energiomställningsprogrammet, avseende anslagen B1–B 6, inte genomföras i den forcerade takt som regeringen föreslår, utan det kan utsträckas över ytterligare åtminstone två år. Vidare bör en ny energimyndighet inte inrättas, och de särskilda åtgärderna för el- och värmeförsörjningen i Sydsverige kan slopas. Med det anförda tillstyrks motion 1997/98:Fi212 (fp) i berörd del, medan propositionen och övriga här aktuella motioner avstyrks i motsvarande delar.

4. Utgiftsområde 21 Energi

1997/98:NU1y

Ronny Korsberg (mp) anser att näringsutskottets ställningstagande i avsnittet om utgiftsområde 21 Energi bort ha följande lydelse:

Näringsutskottet anser – i likhet med vad som anförs i motion 1997/98:

Fi219 (mp) – att ramen för utgiftsområde 21 Energi bör ökas med 433 miljoner kronor för år 1998, med 470 miljoner kronor för år 1999 och med 455 miljoner kronor för år 2000. Genom den föreslagna ökningen möjliggörs ökade satsningar på vindkraft och solvärme samt ökade insatser för att minska elanvändningen, effektivisera energianvändningen och främja introduktionen av ny energiteknik. Med det anförda tillstyrks motion 1997/98:Fi219 (mp) i berörd del, medan propositionen och övriga här aktuella motioner avstyrks i motsvarande delar.

5. Utgiftsområde 21 Energi

Göran Hägglund (kd) anser att den del av yttrandet – under rubriken Näringsutskottets ställningstagande i avsnittet om utgiftsområde 21 Energi – som börjar med ”Riksdagen beslöt” och slutar med ”inte görs” bort ha följande lydelse:

Näringsutskottet anser – i likhet med vad som anförs i motion 1997/98:

Fi215 (kd) – att ramen för utgiftsområde 21 Energi bör minskas med 150 miljoner kronor åren 1998, 1999 och 2000. Regeringens beslut – i samverkan med Centerpartiet och Vänsterpartiet – om att stänga en reaktor utan att veta hur det skall gå till i praktiken, vilka miljökonsekvenser det får och vilka samhällsekonomiska kostnader det medför är, enligt näringsutskottets mening, en oansvarig politik som inte bör genomföras. Mot bakgrund härav anser utskottet att den särskilda delegationen för energiförsörjningen i Sydsverige skall avvecklas. För att påskynda omställningen av energisystemet bör ytterligare 30 miljoner kronor anvisas för ökat investeringsbidrag till vindkraft och småskalig vattenkraft, anser näringsutskottet. Med det anförda tillstyrks motion 1997/98:Fi215 (kd) i berörd del, medan propositionen och övriga här aktuella motioner avstyrks i motsvarande delar.

6. Utgiftsområde 24 Näringsliv

Karin Falkmer, Mikael Odenberg, Ola Karlsson och Sten Tolgfors (alla m) anser att näringsutskottets ställningstagande i avsnittet om utgiftsområde 24 Näringsliv bort ha följande lydelse:

Enligt näringsutskottets mening – och i likhet med vad som anförs i motion 1997/98:Fi206 (m) – bör ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv ökas med 139,5 miljoner kronor för åren 1998, 1999 och 2000. Energienheten vid NUTEK bör behållas i en bantad och mer effektiv form genom att anslaget NUTEK: Förvaltningskostnader (A 1) tillförs 75 miljoner kronor. Verksamheten med såddfinansiering inom anslaget Småföretagsutveckling (A 2), liksom konkurrensforskningen (C 2), bör tillföras ytterligare medel. De av regeringen föreslagna besparingarna avseende anslagen till teknisk forskning och utveckling (D 1) och till Stiftelsen Sveriges teknisk-vetenskapliga attä-

chéverksamhet (D 4) bör, enligt näringsutskottets mening, avvisas. Slutligen anser näringsutskottet att besparingar kan göras på anslagen till kooperativ utveckling (A 3), omstrukturering av statliga företag (A 7) och Konsumentverket (F 2). Med det anförda tillstyrks motion 1997/98:Fi206 (m) i berörd del, medan propositionen och övriga här aktuella motioner avstyrks i motsvarande delar.

7. Utgiftsområde 24 Näringsliv

Christer Eirefelt (fp) anser att näringsutskottets ställningstagande i avsnittet om utgiftsområde 24 Näringsliv bort ha följande lydelse:

Enligt näringsutskottets mening – och i likhet med vad som anförs i motion 1997/98:Fi212 (fp) – bör ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv ökas med 118 miljoner kronor för år 1998, med 124 miljoner kronor för år 1999 och med 128 miljoner kronor för år 2000. För att bibehålla verksamheten vid energienheten vid NUTEK anser näringsutskottet att 118 miljoner kronor skall tillföras NUTEK:s förvaltningsanslag (A 1). Vidare bör, enligt utskottets mening, ökade medel tillföras anslagen Småföretagsutveckling (A 2) – för verksamheten med såddfinansiering, Konkurrensverket (C 1), Konkurrensforskning (C 2) och Bidrag till Stiftelsen Sveriges teknisk-vetenskapliga attachéverksamhet (D 4). Samtidigt bör en besparing göras på anslaget för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m. (A 7). Med det anförda tillstyrks motion 1997/98:Fi212 (fp) i berörd del, medan propositionen och övriga här aktuella motioner avstyrks i motsvarande delar.

8. Utgiftsområde 24 Näringsliv

Lennart Beijer (v) anser att näringsutskottets ställningstagande i avsnittet om utgiftsområde 24 Näringsliv bort ha följande lydelse:

Enligt näringsutskottets mening – och i likhet med vad som anförs i motion 1997/98:Fi220 (v) – bör ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv ökas med 350 miljoner kronor för år 1998. För att främja tillkomst av nya företag och en ökad sysselsättning bör ökade medel tillföras anslagen Småföretagsutveckling (A 2) – för verksamheten med såddfinansiering, Teknisk forskning och utveckling (D 1) och Turistfrämjande (A 4). Vidare bör ett varvsstöd införas för att ge de svenska varven likartade konkurrensvillkor som gäller för övriga varv i Europa; för detta ändamål bör 80 miljoner kronor anslås. Ökade medel bör också tillföras anslagen Konsumentverket (F 2) och Stöd till kooperativ utveckling (A 3). Med det anförda tillstyrks motion 1997/98:Fi220 (v) i berörd del, medan propositionen och övriga här aktuella motioner avstyrks i motsvarande delar.

9. Utgiftsområde 24 Näringsliv

Ronny Korsberg (mp) anser att näringsutskottets ställningstagande i avsnittet om utgiftsområde 24 Näringsliv bort ha följande lydelse:

Enligt näringsutskottets mening – och i likhet med vad som anförs i motion 1997/98:Fi219 (mp) – bör ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv minskas med 193 miljoner kronor för år 1998, med 204 miljoner kronor för år 1999 och med 205 miljoner kronor för år 2000. Näringsutskottet anser sålunda att besparingar kan göras på följande anslag: Teknisk forskning och utveckling (D 1), Rymdverksamhet (D 3), Investeringsfrämjande (E 5), Turistfrämjande (A 4) och NUTEK:s förvaltningskostnader (A 1). När det gäller verksamheten med teknisk forskning och utveckling bör medel från forskningsstiftelserna kunna utnyttjas i större utsträckning. Vidare är det, generellt sett, rimligt att berörda företag och branscher i större utsträckning än för närvarande själva finansierar de här aktuella stöden. Beträffande de två anslagen Stöd till kooperativ utveckling (A 3) och Småföretagsutveckling (A 2) anser näringsutskottet dock att ytterligare medel bör tillföras. I det sistnämnda fallet är de ökade medlen avsedda för bl.a. verksamheten med såddfinansiering och inrättande av en nätverkskredit för kvinnliga företagare. Med det anförda tillstyrks motion 1997/98:Fi219 (mp) i berörd del, medan propositionen och övriga här aktuella motioner avstyrks i motsvarande delar.

10. Utgiftsområde 24 Näringsliv

Göran Hägglund (kd) anser att näringsutskottets ställningstagande i avsnittet om utgiftsområde 24 Näringsliv bort ha följande lydelse:

Enligt näringsutskottets mening – och i likhet med vad som anförs i motion 1997/98:Fi215 (kd) – bör ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv ökas med 337 miljoner kronor för år 1998, med 487 miljoner kronor för år 1999 och med 787 miljoner kronor för år 2000. Den framtida, nödvändiga sysselsättningsökningen kan förväntas komma till stånd inom den privata tjänstesektorn. Detta förutsätter dock att rätt politik förs. Därvid måste de hinder som för närvarande motverkar en expansion av sysselsättningen inom tjänstesektorn identifieras och elimineras. Det främsta hindret är de stora skatteki-larna, men också arbetsrättens utformning har betydelse. Förekomsten av dessa hinder leder till att många av de aktuella arbetsuppgifterna inte alls blir utförda eller att de utförs inom den svarta sektorn. För att komma till rätta med de här beskrivna problemen vill näringsutskottet genomföra åtgärder på två områden. Det ena rör införandet av en modell som har likhet med det nuvarande s.k. ROT-avdraget och som inte berör detta utgiftsområde. Det andra gäller införandet av en modell för hushållstjänster som tillämpas i Danmark – detta tillhör budgetmässigt utgiftsområde 24 Näringsliv, och ett nytt anslag bör införas för ändamålet.

Näringsutskottet anser vidare att ökade medel bör tillföras anslagen Teknisk forskning och utveckling (D 1), Bidrag till Stiftelsen Sveriges teknisk-vetenskapliga attachéverksamhet (D 4), Konkurrensforskning (C 2) och Småföretagsutveckling (A 2) – det sistnämnda avseende verksamheten med såddfinansiering. Slutligen bör besparingar kunna göras på anslagen Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m. (A 7) och Konsumentverket (F 2). Med det anförda tillstyrks motion 1997/98:Fi215 (kd) i

berörd del, medan propositionen och övriga här aktuella motioner avstyrks i motsvarande delar. 1997/98:NU1y

Förslag till ramar för utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv för åren 1998 – 2000

1997/98:NU1y
Bilaga 1

Belopp i miljoner kronor

UO	År	Regeringens förslag	m	c	fp	v	mp	kd
21	1998	1 583	–956	±0	–863	±0	+433	–150
	1999	1 842	–1 028	..	–694	..	+470	–150
	2000	1 603	–981	..	–488	..	+455	–150
24	1998	2 698	+139,5	±0	+118	+350	–193	+337
	1999	2 590	+139,5	..	+124	..	–204	+487
	2000	2 572	+139,5	..	+128	..	–205	+787

Förslag till anslag inom utgiftsområde 21 Energi för år 1998

Belopp i 1000-tal kronor

Anslag		Regeringens förslag	m	c	fp	v	mp	kd
A 1	Energimyndighet: Förvaltningskostnader	138 041	−138 041		−138 000			
A 2	Kostnader för bildandet av en ny energimyndighet	25 000	−25 000		−25 000			
B 1	Bidrag för att minska elanvändningen	290 000	−290 000		−140 000		+80 000	
B 2	Bidrag till investeringar i elproduktion från förnybara energikällor	215 000	−215 000		−103 000		+160 000	+30 000
B 3	Åtgärder för effektivare energianvändning	90 000	−58 000		−43 000		+65 000	
B 4	Energiforskning	320 000	−30 000		−120 000		+10 000	
B 5	Bidrag till Energiteknikfonden	90 000			−34 000		+13 000	
B 6	Introduktion av ny energiteknik	160 000			−60 000		+55 000	
B 7	Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser	50 000						
B 8	Täckande av förluster i anledning av statliga garantier inom energiområdet	5 000						
B 9	Åtgärder för el- och värmeförsörjningen i Sydsverige	200 000	−200 000		−200 000			−180 000
B 10	Nytt anslag: Bidrag till investeringar i solvärme						+50 000	
TOTAL		1 583 041	−956 041	±0	−863 000	±0	+433 000	−150 000

Förslag till anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv för år 1998

Belopp i 1000-tal kronor

Anslag	Regeringens förslag	m	c	fp	v	mp	kd
A 1	Närings- och teknikutvecklingsverket: Förvaltningskostnader	208 355	+75 000	+118 000	+26 000	-33 000	
A 2	Småföretagsutveckling	134 062	+3 000	+18 000	+50 000	+40 000	+20 000
A 3	Stöd till kooperativ utveckling	16 500	-16 500		+6 500	+9 000	
A 4	Turistfrämjande	80 096			+20 000	-50 000	
A 5	Täckande av förluster vid viss garantigivning m.m.	12 000					
A 6	Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	15 000					
A 7	Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m.	25 000	-25 000	-25 000			-25 000
A 8	Avgifter till vissa internationella organisationer	24 329					
A 9	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	184 093					
A 10	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	4 687					
A 11	Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.	77 000					

Anslag		Regeringens förslag	m	c	fp	v	mp	kd
A 12	Fortsatt statlig medverkan vid finansiering av ett civilt flygplansprojekt	74 100						
A 13	Nytt anslag: Varvsstöd					+80 000		
B 1	Patentbesvärslagen	12 237						
B 2	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	12 536						
B 3	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Bidrag till riksmätplatser	8 271						
B 4	Elsäkerhetsverket	36 961						
B 5	Sprängämnesinspektionen	14 943						
B 6	Bidrag till standardisering, provnings- och mätteknisk FoU m.m.	70 589						
C 1	Konkurrensverket	62 106			+4 000			
C 2	Konkurrensforskning	3 473	+1 000		+1 000			+3 000
D 1	Teknisk forskning och utveckling	672 953	+110 000			+147 500	-90 000	+90 000
D 2	Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	14 351						
D 3	Rymdverksamhet	524 013					-30 000	
D 4	Bidrag till Stiftelsen Sveriges teknisk-vetenskapliga attachéverksamhet	29 892	+2 000		+2 000			+2 000
D 5	Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	5 359					-2 000	
E 1	Kommerskollegium	46 533						

Anslag		Regeringens förslag	m	c	fp	v	mp	kd
E 2	Exportfrämjande verksamhet	127 656						
E 3	Exportkreditnämnden	50 000						
E 4	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	9 063						
E 5	Investeringsfrämjande	39 168					-39 000	
F 1	Marknadsdomstolen	4 686						
F 2	Konsumentverket	67 876	-10 000			+20 000		-3 000
F 3	Allmänna reklamationsnämnden	13 560						
F 4	Fastighetsmäklarnämnden	6 068						
F 5	Stöd till konsumentorganisationer	4 100					+2 000	
F 6	Stöd till konsumentforskning	2 114						
F 7	Bidrag till miljömärkning av produkter	4 600						
F 8	Nytt anslag: Hushållstjänster							+250 000
TOTAL		2 698 330	+139 500	±0	+118 000	+350 000	-193 000	+337 000

